

# Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25<sup>th</sup> December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: [econferenceseries.com](http://econferenceseries.com)

## ZAMBURUG'LI KASALLIKLARGA QARSHI FLUKOZOL

### TABLETKASINI QO'LLASH

Menchikov Azamat Ravshanovich

Olmalik Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi o'qituvchisi

#### ANNOTATSIYA

Zamburug'li kasalliklar — bu organizmning patologik holati bo'lib, inson va hayvon terisi va shilliq qavatlarida parazitlik qiluvchi mikroorganizmlarning hayotiy faoliyati ta'sirida yuzaga keladi. Ushbu maqolda muallif zamburug'li kasalliklar sababi, davolash yo'llari va asorati haqida batafsil ma'lumot berib, shuningdek, zamburug'li kasalliklarni davolashda Flukozol tabletkasini qo'llash bo'yicha tavsiyalar va yo'riqnomalar ham taqdim etadi.

**Kalit so'zlar:** Zamburug'li kasalliklar, Flukozol, Keratomikoz, Dermatofitiya, Kandidoz, infeksiyalar va h.k.

Zamburug'li kasalliklarni oldini olish uchun oddiy profilaktika choralariga rioya qilish kerak. Shaxsiy gigiena qoidalariga amal qilish: kishi o'z tarog'i, oyoq kiyimlaridan foydalanishi kerak. Mushuk, it, sigir, ot kabi hayvonlar bilan yaqin aloqada bo'lgandan keyin qo'llarni yaxshilab yuvish tavsiya etiladi. Kasallik manbalari kasallangan hayvonlar yoki odamlar hisoblanadi. Infeksiyalanish inson yoki hayvon tanasining nuqsonli qismi bilan yaqin kontakt qilish, shuningdek, bemorning ifloslangan buyumlari bilan aloqada bo'lish orqali sodir bo'ladi. Zamburug'lar tashqi muhitda juda barqaror bo'lgan sporalar bilan ko'payganligi sababli ular kundalik buyumlarga, epidermis yoki shilliq qavatlarining boshqa joylariga tushadi va ularda uzoq vaqt davomida saqlanib qoladi. Go'zallik salonlari, sartaroshxonalar, basseynlar, hammomlar, manikyur salonlariga tashrif buyurish paytida zamburug'li kasalliklar bilan kasallanish xavfi mavjud. Ortqicha terlash (gipergidroz), immunitetning pasayishi, terida shilinish va yoriqlar mavjudligida, avitaminozlar va shaxsiy gigiena choralariga rioya qilmaslik bilan bog'liq patologiya paydo bo'lishi hollari mavjud. Odatda, barcha zamburug'li kasalliklar terining yengil va sezilmaydigan qipiqilanishidan boshlanadi. Biroq, har bir turi ma'lum bir alomatlar bilan tavsiflanadi:



# Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25<sup>th</sup> December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: [econferenceseries.com](http://econferenceseries.com)

• Keratomikoz — bu epidermisga ta'sir etadi, yallig'lanishni keltirib chiqarmaydi, shikastlangan dermatomalarning qipiqilanishi, pigmentatsiyaning o'zgarishi xarakterlidir. Shikastlanish o'choqlari turli o'lcham va shakllarga ega.

• Dermatofitiyalar — bunda epidermis va uning ortiqalari jalb etiladi, yallig'lanish jarayoni rivojlanishi ehtimoli mavjud. Oyoq, sochlar, chov qatlamlari haddan tashqari qipiqilanish yoki qizarish bilan tavsiflanadi, yoriqlar, namlanish shakllanadi. O'choqli alopetsiya, tirnoqlarning rangi va qalinligi o'zgarishi kuzatiladi.

• Kandidozlar — oq rangli o'choqlar paydo bo'ladi, ularning ostida qizarishlar aniqlanadi. Og'riq yoki qichishish bilan birga kechishi mumkin.

• Chuqur mikozlar — bu terining, ichki a'zolarining tizimli, massiv shikastlanishi bo'lib, zamburug'larning organizm bo'ylab disseminatsiyali tarqalishi bilan birga kechadi. Kechishi tabiati o'tkir yoki surunkali bo'lishi mumkin.

Flukozol zamburug'li infeksiyalarni, shu jumladan, vagina, og'iz, tomoq, qizilo'ngach (og'izdan oshqozonga o'tuvchi naycha), qorin bo'shlig'i (ko'krak va bel orasidagi joy), o'pka, qon va boshqa organlarning infeksiyalarini davolash uchun ishlatiladi. Flukozol, shuningdek, suyak iligi transplantatsiyasidan oldin kemoterapi yoki radiatsiya terapiyasi bilan davolanayotgan bemorlarda infeksiyalarni oldini olish uchun ishlatiladi (suyaklar ichidagi nosog'lom gubka to'qimasini sog'lom to'qima bilan almashtirish). Flukozol antifungal dorilar guruhiga kiradi, ular triazolalar deb ataladi. Bu infeksiyaga olib keladigan qo'ziqorinlarning o'sishini sekinlashtirish orqali ishlaydi. Flukozol og'iz orqali qabul qilish uchun tabletkalar va suspenziya (suyuqlik) shaklida keladi. Odatda kuniga bir marta, ovqat bilan yoki ovqatsiz qabul qilinadi.

Zamburug'larning ko'p turlari bizning terimizda zararsiz yashaydi. Biroq, ba'zi turdagi Zamburug'lar tanamiz yuzasida ko'payishi va teri, og'iz yoki qin infeksiyasini keltirib chiqarishi mumkin. Teri infeksiyasini keltirib chiqaradigan eng keng tarqalgan zamburug'lar guruhidir. Og'iz va qinning keng tarqalgan zamburug' infeksiyasi zamburug' deb ataladi. Bu Candida deb nomlangan zamburug'ning (zamburug'larning bir turi) ko'payib ketishi natijasida yuzaga keladi. Zamburug' infeksiyalari ba'zida tanada ham uchraydi. Agar immunitet tizimi to'g'ri ishlamasa, bunaqa toifadagi tanada ichki qo'ziqorin infeksiyasini rivojlanish xavfi ko'proq. Zamburug' infeksiyasini davolash yoki qo'ziqorin infeksiyasini rivojlanishining oldini olish uchun sizga flukozol buyuriladi. Flukozol retsept bo'yicha mavjud va uni dorixonalarda, retseptsiz, qinni davolash uchun sotib olish



## Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25<sup>th</sup> December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: [econferenceseries.com](http://econferenceseries.com)

mumkin. Ko'pgina dori-darmonlar foydali ta'siridan tashqari, istalmagan yon ta'sirga olib kelishi mumkin, lekin hamma ham ularni sezmaydi.

Flukozolning qon zardobidagi eng yuqori konsentrasiyaga vena ichiga (v/i) yuborilganidan keyin darhol erishiladi. Preparatning yarim chiqarilish davri (T1/2) taxminan 30 soatni tashkil qiladi. Plazmadagi konsentrasiyasi yuborilgan dozasi bilan to'g'ri proporsional bog'liqlikda bo'ladi. Preparat sutkada bir marta yuborilganida davolashning 4-5 kuniga kelib muvozanat konsentrasiyaning 90% darajasiga erishiladi. Plazma oqsillari bilan bog'lanishi 11-12%. Flukozol barcha biologik suyuqliklarga, organizmning to'qimalari va a'zolariga yaxshi kiradi. Preparatning so'lak va balg'amdagi konsentrasiyasi uning plazmadagi darajasi bilan bir xildir. Zamburug'li meningiti bo'lgan bemorlarda orqa miya suyuqligidagi flukonazolning miqdori uning plazmadagi darajasining 80% ini tashkil qiladi. Shox qavatida, epidermida, dermada, ajralib chiquvchi ter suyuqligida preparatning konsentrasiyasi zardobdagidan oshiq bo'lgan yuqori konsentrasiyasiga erishiladi. Flukozol terining shox qavatida to'planadi va uzoq muddat saqlanadi. Flukozol asosan buyraklar orqali chiqariladi; yuborilgan dozaning taxminan 80% o'zgarmagan ko'rinishda siydik bilan chiqariladi. Qin kandidozida, kandidozli balanitda sutkada 100-200 mg dan buyuriladi; ko'pincha preparat bir marta qo'yilganidan keyin tuzalish kuzatiladi. Shilliq pardalar kandidozining boshqa shakllarida 14-30 kun davomida sutkada bir marta 50-100 mg tavsiya qilinadi. Tizimli kandidozda va kriptokokkli infeksiyalarda, shu jumladan meningitda, birinchi kuni 400 mg, so'ngra infeksiyaning og'irligiga qarab, sutkada bir marta 200-400 mg buyuriladi.

Davolash davomiyligi klinik samarasiga bog'liq; odatda kriptokokkli meningitda davolash kursi 6-8 hafta davom etadi. Teri mikozlarida tavsiya etiladigan doza haftada bir marta 150-200 mg yoki sutkada bir marta 50 mg ni tashkil qiladi, davolash kursining davomiyligi odatda 2-4 hafta. Ammo, tovon mikozlarida 6 haftagacha davolash talab qilinishi mumkin. Onixomikozda tavsiya etiladigan doza haftada bir marta 150-200 mg ni tashkil qiladi; davolash zararlangan tirnoqning sog'lom tirnoq bilan to'liq almashgunicha davom ettirilishi kerak. Xavfli o'smalari bo'lgan bemorlarda zamburug'li infeksiyalarning oldini olish – kunora 100 mg, to bemor nurlanish bilan yoki kimeviy usulda davolanishi sababli yuqori xavf guruhida bo'lgan vaqti davomida. Buyrak faoliyatini buzilishi bo'lmagan keksa yoshli bemorlarda preparatning odatdagi dozalash tartibiga rioya qilish lozim. Buyrak faoliyatini buzilishida bir marta qabul qilishda flukonazolning dozasi o'zgarmaydi.



# Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25<sup>th</sup> December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: [econferenceseries.com](http://econferenceseries.com)

Buyrak faoliyati buzilgan bemorlarga preparat takroran buyurilganida avval 50 mg dan 400 mg gacha bo'lgan zarb dozasi yuborish kerak. Agarda KK 50 ml/min dan ortiqroq bo'lsa, preparatning odatdagi dozasi qo'llanadi (tavsiya qilingan dozaning 100%). KK minutiga 11 dan 50 ml gacha bo'lsa, tavsiya qilingan dozaning 50% qo'llanadi. Muntazam gemodializ qabul qiluvchi bemorlarga gemodializning har bir seansidan keyin preparatning bir dozasi qo'llanadi.

Bir yoshdan oshgan bolalarga buyrakning normal faoliyatida flukonazol har kuni sutkada 1 marta 1-3 mg/kg/sutka hisobidan (shilliq pardalar kandidozida) va 3-12 mg/kg/sutka hisobidan (tizimli kandidozlarda yoki kriptokokkozlarda) kasallikning og'irligiga qarab yuboriladi. Buyrak faoliyati buzilgan bolalarga preparatning sutkalik dozasi (kattalardagi kabi proporsional bog'liqlikda), buyrak yetishmovchiligining yaqqollik darajasiga mos kelishiga qarab kamaytirish lozim.

Me'da-ichak yullari tomonidan ko'ngil aynishi, meteorizm qusish, qorin og'riqlari va ich ketishi, ishtahani pasayishi, ta'mni o'zgarishi, qabziyat, bosh og'rig'i, bosh aylanishi, charchoqlik, kam hollarda – tirishish va alopesiya. Teri reaksiyalari: juda kam xollarda, teri toshmasi, anafilaksiya va angionevrotik shish (preparatni qabul qilishni darhol to'xtatishni talab qiluvchi), kam – hollarda ko'pshaklli eritma (StivenDjonson sindromi), toksik epidermal nekroliz (Layell sindromi). Qon yaratish a'zolari tomonidan; kam hollarda – agranulositoz. Og'ir zamburug'li infeksiyalari bo'lgan pasientlarda gematologik o'zgarishlar (leykopeniya va trombositopeniya), jigar fermentlari faolligini oshishi va jigar faoliyati yaqqol buzilishlari aniqlanishi mumkin.

## REFERENCES

1. Bolalar teri va tanosil kasalliklari: darslik/Mannanov A.M.,Xaitov Q.N.:Toshkent. "Iqtisod-Moliya", 2016.516 b.
2. Vaisov A.SH., "Teri va tanosil kasalliklari" (Darslik) Toshkent, 2004, 306 b.
3. <https://mymedic.uz/kasalliklar/dermatologiya/zamburugli-kasalliklar/>
4. [https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Teri\\_kasalliklari](https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Teri_kasalliklari)
5. <https://www.cdc.gov/fungal/diseases/index.html>

